

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ»**

**для студентів освітньо-професійної програми «Психологія»
спеціальності 053 «Психологія»**

**Затверджено
Редакційно-
видавничою
радою університету,
протокол № 2
від 25.06.2018 р.**

Харків 2018

УДК [159.9 : 331 (073)]
ББК 88.36 я 81 + 88.59 я 81
Б 73

Рецензент:

Штученко І.Є.— кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. акад. І. А. Зязюна.

Методичні рекомендації до дисципліни «Психологія творчості» для студентів освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» / Уклад. Гура Т.В., Мовчан Я.О., Попова Г.В., Шаполова В.В. — Харків: НТУ «ХПІ», 2018. — 28 с.

© Гура, Мовчан, Попова, Шаполова 2018
© НТУ «ХПІ», 2018

ВСТУП

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія творчості» є в ознайомленні студентів з роллю та значенням психології творчості у системі психологічного знання; в ознайомленні із вітчизняними та зарубіжними теоріями стосовно центральних понять психології творчості; в ознайомленні із терапевтичними можливостями творчості.

Завдання вивчення дисципліни «Психологія творчості» є проведення лекційного курсу, практичних та самостійних занять студентів. Передбачені види занять включають послідовне представлення матеріалу, що забезпечує надання знань студентам з основ психології творчості та закріплення знань у відповідності з планом вивчення дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- центральні поняття психології творчості, теорії творчості різних психологічних шкіл, види творчості та ін.;
- особливості креативності як властивості мислення; складові творчого потенціалу особистості.
- особливості арт-терапії; фактори та бар'єри творчого процесу; шляхи управління творчістю.

вміти:

- орієнтуватися та відрізняти суть таких термінів як «творчість» та креативність», «здібність», «задатки» та схильність» та ін.;
- визначати пріоритетні напрямки арт-терапії у якості методу психокорекції в залежності від запиту клієнта;
- інтерпретувати твори мистецтва.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 5	Галузь знань <u>05</u> <u>Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Професійна
	Спеціальність <u>053</u> <u>Психологія</u>	
Модулів - 2	Спеціалізація <u>Психологія</u>	Рік підготовки 2017-й
Змістових модулів - 2		Семестр 9-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - Реферат		
Загальна кількість годин - 150		Лекції 32 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 64 самостійної роботи студента - 86	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Практичні 32 год.
		Лабораторні 0 год.
		Самостійна робота 86 год
		Індивідуальні завдання:
		Вид контролю: іспит

Зміст лекційних занять

Лекції 1,2

Тема «Вступ до психології творчості: основні поняття та психологічна характеристика».

Розглядаються підходи до поняття творчості. Теорії творчості: психоаналітична, гештальтистська, когнітивна, гуманістична, теорія розвитку творчої особистості Г.С. Альтшуллера. Приділено увагу видам, рівням творчості та новизни.

Лекції 3,4

Тема «Креативність як властивість мислення»

Розглядаються підходи до поняття креативності, відмінності креативності від творчості. Підходи до вивчення креативності. Зв'язок креативності з інтелектом, ерудицією.

Лекція 5

Тема «Наукова та художня творчість»

Ознайомлення з формами пізнання дійсності. Різниця між теоретичним та емпіричним науковим знанням. Типи гіпотез. Поняття художнього мислення. Етапи художньої творчості. Типи та етапи художнього сприйняття.

Лекція 6

Тема «Уява як творчий процес»

Розуміння уяви, підходи до визначення терміну Функції уяви. Класифікація видів уяви. Прийоми творчої уяви.

Лекція 7

Тема «Критерії оцінки художнього твору. Особливості його інтерпретації»

Розглядаються формальні критерії оцінки художнього твору та критерії оцінки на рівні свідомості. Аспекти інтерпретації творів мистецтва. Особливості символічної інтерпретації.

Лекція 8

Тема «Несвідоме та творчість. Інтуїція. Інсайт»

Розглядаються прояви несвідомого у творчому процесі. Ознайомлення з поняттям інтуїції, які існують підходи до його розуміння. Признаки інтуїтивних процесів. Ознайомлення з видами інтуїції. Розглядається поняття інсайту та його роль у творчому процесі.

Лекція 9,10

Тема «Роль емоцій у творчому процесі»

Глибоке ознайомлення з роллю емоцій та почуттів у творчому процесі особистості. Поняття інтелектуальних емоцій. Аналіз інтересу, цікавості, різниці між ними. Особливості почуттів впевненості – невпевненості. Здивування та його стадії. Сумнів. Тривога. Аналіз фрустраційних емоцій.

Лекція 11,12

Тема «Творчий потенціал особистості: здібності, обдарованість, талант, геніальність»

Погляди на структуру творчого потенціалу особистості. Підходи до поняття здібностей. Здібності та їх види. Теорії здібностей. Геніальність та її признаки. Проблеми вияву природи здібностей, талану, обдарованості.

Лекція 13,14

Тема «Особливості арт-терапії»

Поняття арт-терапії. Напрями арт-терапії. Історія розвитку арт-терапії. Методологічні принципи використання мистецтва як психотерапевтичного фактора. Арт-терапія кризових станів. Перевага візуальних видів мистецтва перед вербальними методами психотерапії.

Лекція 15,16

Тема «Фактори та бар'єри творчого процесу. Шляхи управління творчістю»

Перепони та бар'єри творчості за А.Маслоу. Фактори, що блокують творчу активність. Інтегральні бар'єри творчості. Конкретні методи роботи з творчим потенціалом. Шляхи управління творчістю. Методи реабілітації задушеного творчого потенціалу.

Зміст практичних занять

Практичне заняття 1,2

Тема «Вступ до психології творчості: основні поняття та психологічна характеристика»

1.Аналіз поняття «творчість»: погляди вітчизняних та зарубіжних вчених.

2.Розбір прикладів продуктів художньої, наукової та технічної творчості.

3.Розбір прикладів творчих продуктів за видами новизни.

Методичні вказівки до проведення практичного заняття

У ході вивчення даної теми необхідно знати такі базові поняття:

Творчість - це діяльність, яка спрямована на створення нового; ця діяльність є цілеспрямованою та особливою (специфічною), відбувається мимоволі людини та ніколи не є самоціллю. Творчість мотивована не метою, а процесом.

Види творчості:

1.Художня творчість. Її продукт - новий образ або система образів. Новий образ це той, що раніше використовувався. В першу чергу художня творчість пов'язана із задоволенням естетичних потреб.

2.Наукова творчість. У її результаті ми отримуємо нове знання, тобто продукт – це поняття або система понять - теорія.Процес наукової творчості полягає у дослідженні реально існуючого та непізнанного.

3.Технічна творчість. Продукт - винахід або раціоналізаторство. Особливості: процес виражається у винахідливості та конструюванні - має виражену раціональність та утилітарність - спрямована на створення тих предметів, які будуть використовуватися, які несуть практичну спрямованість!

Контрольні запитання

1. Що таке творчість? Які існують види творчості?
2. Охарактеризуйте психоаналітичну та гештальтистську теорії творчості.
3. Охарактеризуйте гуманістичну та когнітивну теорії творчості.

4. Опишіть класифікацію новизни творчих продуктів.

Література: 1-6

Практичні заняття 3,4

Тема «Креативність як властивість мислення»

1. Підходи до поняття креативності.
2. Обговорення вікових особливостей креативності
3. Проблема діагностики креативності (ознайомлення з тестами, що діагностують особливості та рівні креативності)
4. Методи розвитку креативності. Знайомство з вправами на розвиток креативності

Методичні вказівки до проведення практичного заняття

У ході вивчення даної теми необхідно знати такі базові поняття:

Термін «креативність» з'явився у 1922 г. (від лат. «створення»), у широкому сенсі означає тенденцію людини відмовлятися від стереотипних, шаблонних способів мислення.

Основні підходи до вивчення креативності:

1. Редукціоністські підходи - креативність зводиться до інших властивостей психіки, психічним станам, процесам.

а) інтелектуальний підхід - креативність це властивість інтелекту, чим вище інтелект, тим краще розвинена здатність породжувати щось нове.

б) структурні визначення - творчість як певна психічна структура, яка включає як інтелект, так і особистісні

властивості. Саме специфічна структура особистості визначає її креативність.

в) мотиваційні теорії - креативність як наслідок мотиваційної структури особистості, прагнення людини реалізувати свої цінності і задовольнити вищі потреби

2. Альтернативні підходи - креативність це відносно вільна, самостійна властивість психіки.

Контрольні запитання

1. Що таке креативність? Хто така креативна особистість?
2. У чому різниця між поняттями креативності та творчості?
3. Опишіть зміст редукціоністських підходів до поняття креативності.
4. Опишіть зміст альтернативного підходу до поняття креативності.

Література: 1-6

Практичне заняття 5.

Тема «Наукова та художня творчість»

1. Розбір прикладів наукових гіпотез
2. Розбір прикладів образів як метафор у художньому типі творчості
3. Обговорення есе стосовно повторного сприйняття художнього твору.
4. Аналіз стадій художнього сприйняття за Леонтьєвим.

Методичні вказівки до проведення практичного заняття

У ході вивчення даної теми необхідно знати такі базові поняття:

Типи наукових знань:

Емпіричне - це безпосереднє чуттєве дослідження реально існуючих і доступних досвіду об'єктів.

Теоретичне - спрямований на дослідження сутності об'єктів, процесів, відносин і спирається на результати емпіричного пізнання.

Типи наукових гіпотез: 1) про факти; 2) про зв'язок; 3) каузальна.

Художнє мислення – специфічний акт інтелектуальної активності людини, що спрямован на конструювання художнього вимислу, а також на сприйняття художнього задуму. Тобто це вид інтелектуальної активності, яка полягає як у створенні художнього твору, так і в його сприйнятті.

Контрольні запитання

1. Охарактеризуйте типи наукових знань та типи гіпотез
2. Опишіть етапи художньої творчості.
3. Які існують прийоми абстрагування?
4. Які є типи художнього сприйняття?

Література: 1-4

Практичне заняття 6

Тема «Уява як творчий процес»

1. Розбір прикладів видів уяви
2. Обговорення проблеми поняття мрії.
3. Розбір прикладів прийомів творчої уяви.

Методичні вказівки до проведення практичного заняття

У ході вивчення даної теми необхідно знати такі базові поняття:

Уява — це психічний процес створення людиною нових образів на основі її попереднього досвіду

Види уяви:

Активна (довільна) уява — послідовність фантазій, викликаних за допомогою довільної концентрації.

Пасивна (мимовільна) уява — послідовність фантазій, викликана мимовільними процесами психіки.

Продуктивна уява — в рамках цього виду уяви дійсність свідомо конструюється людиною, а не просто механічно копіюється чи відтворюється.

Репродуктивна уява — при використанні цього виду уяви постає завдання відтворити реальність в тому вигляді, в якому вона реально існує.

Контрольні запитання

1. Що розуміється під уявою?
2. Охарактеризуйте активну та пасивну уяву.
3. Поясніть значення наступних термінів: гіперболізація, літота, аглютинація, акцентування.

Література: 1-4

Практичне заняття 7.

Тема «Критерії оцінки художнього твору. Особливості його інтерпретації»

1. Аналіз оцінки художніх творів за формальними критеріями.
2. Аналіз інтерпретацій творів мистецтва

Методичні вказівки до проведення практичного заняття

Підходи до поняття прекрасного:

- прекрасне - це корисне
- прекрасне - це безкорисне
- прекрасне - це благо
- прекрасне - це гармонійне
- прекрасне - це приємне
- прекрасне - це добре

Художня правда – неспотворене відтворення дійсності. Але існує баланс між реальністю і умовністю, між правдою і вигадкою. Художня правда ніколи не збігається з реальною правдою

Художня правда виражається в наступних аспектах:

- поведінка героя (у всіх частинах твору вона підпорядкована одній логіці);
- правдоподібність та естетика діалогів;
- відображення пейзажів і т.д.

Контрольні запитання

1. Поясніть формальні критерії оцінки художнього твору.
2. Поясніть критерії художності.

3. Поясніть критерії оцінки твору на свідомому рівні.

Література: 1-4.

Практичне заняття 8.

Тема «Несвідоме та творчість. Інтуїція. Інсайт»

1. Обговорення досліджень щодо інтуїції як фактору творчого процесу.
2. Аналіз життєвих прикладів , щодо значення інтуїції та яка її роль у житті.
3. Розбір видів інтуїції за Г.Клекстоном
4. Аналіз поглядів вітчизняних та зарубіжних вчених на інсайт.

Методичні вказівки до проведення практичного заняття

Інтуїція - евристичний процес, що складається в знаходженні рішення задачі на основі орієнтирів пошуку, не пов'язаних логічно чи недостатніх для отримання логічного висновку.

Ознаки інтуїтивних процесів: мимовільність, непередбачуваність, моментальність, неусвідомленість, іраціональність, автономність, синергічність.

Інсайт - раптове розуміння (осяяння) того, як можна вирішити задачу (проблему), відкриття принципу її рішення, багатьма авторами розглядається як центральний момент креативного процесу.

Контрольні запитання

1. Опишіть форми несвідомої творчої активності.
2. Що розуміється під інтуїцією? Признаки інтуїтивних процесів.

3. Що таке інсайт? Які спальні моменти виділяють у інсайті та інтуїції?

Література: 1-4.

Практичне заняття 9,10.

Тема «Роль емоцій у творчому процесі»

1. Аналіз досліджень вчених щодо ролі емоцій у творчому процесі.
2. Обговорення інтересу як емоційно-когнітивного комплексу
3. Обговорення структури та стадії здивування.
4. Аналіз сумніву та тривоги.
5. Аналіз фрустраційних емоцій
6. Захист рефератів щодо біографії та творчого шляху відомої творчої особистості.

Методичні вказівки до проведення практичного заняття

У ході вивчення даної теми необхідно знати такі базові поняття:

Емоції (лат. Emovere - порушувати, хвилювати) - стани, пов'язані з оцінкою значимості для індивіда діючих на нього факторів.

Афективно-когнітивні комплекси - результат взаємодії емоційного реагування і процесу пізнання.

Поняття «фрустрація» (від лат. Frustratio - розлад (планів), крах (здумів, сподівань)) використовується в двох значеннях:

- 1) акт блокування або переривання поведінки, направленого на досягнення значущої мети;
- 2) емоційний стан людини, що виникає після невдачі, незадоволення будь-якої сильної потреби.

Контрольні запитання

1. Що таке інтерес та зацікавленість.
2. Що таке подив? Його структура та стадії
3. Охарактеризуйте відчуття впевненості-не впевненості
4. Опишіть відчуття задоволення, сумніву та тривоги.
5. Опишіть фрустраційні емоції

Література: 1-6

Практичне заняття 11,12.

Тема «Творчий потенціал особистості: здібності, обдарованість, талант, геніальність»

1. Аналіз досліджень вчених щодо здібностей та обдарованості
2. Аналіз наукових підходів щодо природи здібностей та таланту.
3. Обговорення поглядів на поняття таланту.
4. Проблемна дискусія щодо геніальності особистості. Признаки геніальності.
5. Захист рефератів щодо біографії та творчого шляху відомої творчої особистості.

Методичні вказівки до проведення практичного заняття

У ході вивчення даної теми необхідно знати такі базові поняття:

Творчий потенціал людини може розглядатися у вузькому і широкому сенсах. У вузькому сенсі це творчі здібності, і перш за все здатність до уяви і креативного мислення, в широкому сенсі - це ще й особливості особистості, що сприяють реалізації творчих здібностей: мотиви, деякі емоційні і вольові якості, рівень компетентності.

Здібності - це показники продуктивності функціональних систем, що реалізують той чи інший психічний процес (сприйняття, пам'ять, мислення і т. д.) (Шадріков В.Д.)

Обдарованість - сукупність здібностей (Теплов Б., Рубінштейн С.Л.).

Талант - реалізована обдарованість.

«Формула генія» (Дружинін В.Н.):

Геній = (високий інтелект + ще більш висока креативність) x активність психіки

Контрольні запитання

1. Що розуміється під творчим потенціалом?
2. Поясніть співвідношення понять здібності, задатки та схильності
3. Поясніть співвідношення понять обдарованість та талант
4. Опишіть точки зору на природу таланту.
5. Як розглядають геніальність різні вчені?

Література: 1-6

Практичне заняття 13,14.

Тема «Особливості арт-терапії»

1. Аналіз історії розвитку арт-терапії
2. Дискусія про переваги та недоліки арт-терапії
3. Теоретичне ознайомлення з ізотерапією, песочною терапією, лепкою, бібліотерапією, масковою терапією, музикотерапією, колірною терапією, фототерапією.
4. Практичне використання різноманітних технік арт-терапії
5. Захист рефератів щодо біографії та творчого шляху відомої творчої особистості.

Методичні вказівки до проведення практичного заняття

У ході вивчення даної теми необхідно знати такі базові поняття:

Основные направления в арт-терапии:

1-використання готових творів мистецтва як психотерапевтична дія (пасивна творчість).

2-використання творчості самого клієнта. Сам процес творчого акту благотворно впливає на психіку клієнта. Часто зводиться просто до діагностики, ніж до самого впливу.

Контрольні запитання

1. Як розвивалася арт-терапія?
2. Що є активною та пасивною творчістю клієнта?
3. Перелічить напрями арт-терапії. Опишіть особливості використання ізотерапії.
4. Поясніть переваги візуальних видів мистецтва перед вербальною психотерапією.
5. Які техніки найбільш дієві при кризових станах клієнта?

Література: 1-6

Практичне заняття 15,16.

Тема «Фактори та бар'єри творчого процесу. Шляхи управління творчістю»

- 1.Аналіз сучасних досліджень щодо відношення молоді до творчості та факторів, що їй перешкоджають.
- 2.Дискусія щодо мотивації творчого процесу.
- 3.Проведення вправ щодо розвитку креативного мислення.
- 5.Захист рефератів щодо біографії та творчого шляху відомої творчої особистості.

Методичні вказівки до проведення практичного заняття

У ході вивчення даної теми необхідно знати такі базові поняття:

Конформність - піддатливість людини до реального чи уявно тиску Іншої людини або групи, що виявляється у зміні її поведінки і Настанов у відповідність до Ранішньої НЕ поділюваної позиції.

Ригідність мислення - неготовність до побудови нової концептуальної картини навколишнього світу при подержанні додаткової інформації, яка суперечить старій картині світу.

Імпульсивність - особливість поведінки людини, що складається в схильності діяти за першим же бажанням, під впливом емоцій або обставин. У мисленні проявляється як нероздумування про свої вчинки, але прояв миттєвої реакції.

Контрольні запитання

1. Перелічіть та опишіть бар'єри творчого процесу.
- 2.Поясніть суть ангедонії та алекситимії
3. Які перешкоджаючі творчості фактори виявлені у сучасних дослідженнях?

4. Поясніть методи реабілітації задоволеного творчого потенціалу
5. Охарактеризуйте відмінності традиційної освіти від креативної?

Література: 1-6

ЗАВДАННЯ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ»

Контрольна робота складається з 2 частин.

1 частина. Вибрати варіант завдання відповідно до номера в журналі академічної групи.

2 частина:

А) Організувати та провести психодіагностичне дослідження на 3 респондентів за нижче вказаними 4 методикам [1]:

1) Опитувальник «Самооцінка творчих здібностей» (Е. Тунік)

2) Методика А. С. Лачинс «Гнучкість мислення»

3) Тест «Сила інтуїції»

4) Тест «Творчі здібності»

Б) Зробити інтерпретацію, звертаючи увагу з акцентом на творчі здібності особистості.

Варіанти питань для 1 частини роботи

Варіант 1

1. Поняття про творчу діяльність. Теорії творчості-ва.
2. Методи оцінки обдарованості творчої особистості.

Варіант 2

1. Види творчості. Рівні творчості.
2. Різні прояви несвідомого у творчості

Варіант 3

1. Мотивація творчої діяльності.
2. Методи розвитку творчого потенціалу

Варіант 4

1. Шляхи управління творчістю.
2. Інтуїція. Види інтуїції.

Варіант 5

1. Творчество і компетентність. Творча продуктивність і вік.
2. Інсайт як центральна ланка вирішення проблеми

Варіант 6

1. Перешкоди у творчості.
2. Роль емоцій у творчості.

Варіант 7

1. Етапи творчого процесу.
2. Методи розвитку творчого потенціалу

Варіант 8

1. Творчість і тривалість життя
2. Методи вивчення творчого процесу

Варіант 9

1. Типи творців і стилі творчої діяльності
2. Психодіагностика творчості.

Варіант 10

1. Фактори, що ускладнюють творчий процес.

2. Методи вивчення творчого процесу

Варіант 11

- 1.Інтуїція і інсайт.
2. Вікові особливості уяви

Варіант 12

1. Співвідношення інтуїтивного та аналітичного стилів
2. Прийоми уяви

Варіант 13

1. Уява і творча діяльність
2. Інтелектуальні «емоції» або афективно-когнітивні комплекси

Варіант 14

1. Сутність уяви . Види уяви
2. Роль емоцій у творчості

Варіант 15

1. Колективна творчість.
2. Прийоми уяви

Контрольні запитання до курсу

1. Що розуміється під творчістю?
2. Охарактеризуйте фрустраційні емоції, що виникають у ході творчого процесу.
3. Охарактеризуйте психоаналітичну та когнітивну теорію творчості.
4. Опишіть бар'єри, що блокують творчість за А.Маслоу.
5. Опишіть гештальтистську та гуманістичну теорію творчості.
6. Охарактеризуйте такі інтегральні бар'єри творчості як ангедонія та алекситимія.
7. Рівні новизни продукту та рівні творчості за Л.Кітасвим-Смик.
8. Поясніть характеристику інтровертованого та екстравертованого типів творчості.
9. Поясніть поняття «креативність». Чим воно відрізняється від поняття «творчість».
10. Що таке інсайт? Що є спільного між інсайтом та інтуїцією?
11. Опишіть такі емоційно-когнітивні комплекси виникаючі у творчому процесі, як цікавість, впевненість, задоволення.
12. Що розуміється під інтуїцією? Признаки інтуїтивних

процесів.

13. Що вважається джерелами інтуїції? Які є спільні моменти у інсайті та інтуїції?
14. Що таке уява? Опишіть форми уяви.
15. Що таке арт-терапія? Її основні функції та напрями.
16. Опишіть підходи до вивчення креативності.
17. Охарактеризуйте пісочну терапію.
18. Конкретні методи роботи із творчим потенціалом особистості.
19. Охарактеризуйте казкотерапію.
20. Опишіть фактори, що блокують творчу активність (сучасні дослідження).
21. Охарактеризуйте музикотерапію.
22. Поясніть різницю між традиційною та креативною освітою.
23. Поясніть співвідношення понять «схильність» та «здібність». Класифікація здібностей.
24. Опишіть коліртерапію.
25. Що таке уява? Опишіть форми уяви.
26. Охарактеризуйте погляди вчених на природу здібностей
27. Що таке обдарованість? Її компоненти.
28. Охарактеризуйте ігротерапію.
29. Опишіть формальні критерії оцінки художнього твору.
30. Класифікація новизни по відношенню до творця.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Базова література

1. Ильин Е. П. Психология творчества, креативности, одаренности. – СПб.: Питер, 2009. – 434 с.
2. Богоявленская Д. Б. Психология творческих способностей: Уч. пособие для студ. высш. учеб. зав. - М.: Издательский центр «Академия», 2002. – 320 с..
3. Богоявленская Д.Б., Богоявленская М.Е. Одаренность и проблемы ее идентификации // Психологическая наука и образование. – 2000. – № 4. – С.5-13.
4. Пономарев Я.А. Психология творчества. – М.: Наука. – 290 с.
5. Яланська С. П. Психологія творчості: навчальний посібник / С. П. Яланська. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2014
6. Міциха Л.П. Психологія творчості. Навчальний посібник. - Івано-Франківськ: Гостинець, 2007. -448 с.

Допоміжна література

1. Корнилов С.А., Тан М., Хименко Д.Д., Фролова

- Е.С., Мокринский М.Г., Стернберг Р.Дж., Григоренко Е.Л. Проект. Аврора: комплексная диагностика детской одаренности // Психология. Журнал Высшей школы экономики. – 2009. Т.6. – № 3. – С.117-125.
2. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психодиагностике. – СПб, 2000. – 528 с.
3. Ананьев Б. Г. Задачи психологии искусства. Психология художественного творчества: Хрестоматия. – Минск, 1999.
4. Афанасьева О. В. Творчество: свобода и необходимость: сущность творчества. Пути повышения творческой активности. М., 1995.

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Опис навчальної дисципліни.....	4
Зміст лекційних занять.....	5
Зміст практичних завдань.....	7
Завдання для студентів заочної форми навчання.....	20
Контрольні запитання до курсу.....	23
Список літератури.....	25

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ»**

*Методичні рекомендації до дисципліни «Психологія творчості» для
студентів освітньо-професійної програми «Психологія»
спеціальності 053 «Психологія»*